

<https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti> (дата звернення 06.06.2026).

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» (МСБО 8). *Міжнародні стандарти фінансової звітності: офіційний переклад, затверджений Міністерством фінансів України*. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti> (дата звернення 02.06.2026).

5. IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. International Sustainability Standards Board. London: IFRS Foundation, 2023. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-s1/> (дата звернення 07.06.2026).

Юрченко О. А.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Запоріжжя, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОБЛІКОВИХ СИСТЕМАХ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Стрімкий розвиток цифрових технологій та активне впровадження штучного інтелекту (далі – ШІ) суттєво трансформують підходи до організації бухгалтерського обліку, формування фінансової звітності та інформаційного забезпечення управління підприємствами. Сучасні облікові системи дедалі частіше базуються на технологіях машинного навчання, аналізу великих даних та автоматизації бізнес-процесів, що сприяє оперативності обробки інформації, мінімізувати вплив людського фактора та покращити якість управлінських рішень.

Водночас активне впровадження штучного інтелекту супроводжується низкою проблемних аспектів, серед яких недостатня нормативно-правова регламентація використання ШІ в обліку, ризики кібербезпеки та захисту конфіденційної інформації, складність інтеграції інтелектуальних технологій з існуючими ERP-системами, а також необхідність формування нових професійних компетентностей бухгалтерів. Особливої актуальності набуває проблема забезпечення достовірності результатів, сформованих алгоритмами штучного інтелекту, та розмежування відповідальності за результати роботи алгоритмів штучного інтелекту в автоматизованих облікових процесах.

Питання використання штучного інтелекту в облікових системах активно досліджуються як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями. Так, Джохрі [1] доводить, що застосування технологій штучного інтелекту позитивно впливає на якість облікових інформаційних систем та підвищує точність фінансової звітності. Альрувайлі та Мгаммал [2] акцентують увагу на трансформації традиційних бухгалтерських практик під впливом інтелектуальної автоматизації, тоді як Альхазмі [3] обґрунтовує позитивний вплив ШІ на підвищення якості фінансової звітності та прозорості корпоративної інформації. Важливі аспекти інтеграції штучного інтелекту в облікові інформаційні системи розглядають Альрфаї, Алькудах, Лутфі, Аль-Кофакі, Альравад та Альмая [4], які встановили визначальну роль кібербезпеки у забезпеченні ефективності таких систем.

Окрему увагу дослідники приділяють практичним аспектам використання штучного інтелекту в облікових процесах. Зокрема, Ян та Цзі [5] досліджують можливості застосування ШІ під час побудови сучасних облікових інформаційних систем та автоматизації обробки фінансових даних. Орлов [6] аналізує вплив штучного інтелекту на організацію бухгалтерського обліку та оподаткування підприємств, а Шубенко [7] наголошує на перевагах використання інтелектуальних технологій для автоматизації фінансових процесів і розвитку облікових технологій. Водночас аналіз наукових праць свідчить, що недостатньо дослідженими залишаються питання нормативного регулювання використання штучного інтелекту в бухгалтерському обліку, оцінювання ризиків автоматизованого формування

фінансової звітності, забезпечення кібербезпеки облікових систем та адаптації професійної діяльності бухгалтерів до умов цифрової трансформації економіки.

На практиці технології ШІ можуть використовуватися на всіх етапах облікового процесу. Насамперед це автоматичне розпізнавання первинних документів (рахунків, накладних, актів виконаних робіт), їх класифікація та формування бухгалтерських проведення. Алгоритми машинного навчання здатні здійснювати автоматичну перевірку правильності відображення господарських операцій, виявляти дублікати документів, аномальні транзакції та потенційні помилки в облікових записах. Перспективними напрямками використання ШІ є формування фінансової та податкової звітності, прогнозування грошових потоків, аналізу дебіторської заборгованості, бюджетування та оцінювання фінансових ризиків.

В Україні технології ШІ можуть бути інтегровані з найбільш поширеними програмними продуктами автоматизації обліку, зокрема BAS Бухгалтерія, BAS ERP, BAS Комплексне управління підприємством, MASTER: Бухгалтерія, ISpro, ПАРУС та іншими корпоративними інформаційними системами. Така інтеграція підвищує обробку первинної документації, пошук інформації в обліковій базі. Окрім того, використання генеративного ШІ створює можливості для автоматизованої підготовки пояснювальних записок до фінансової звітності, консультаційної підтримки бухгалтерів щодо змін податкового законодавства та оперативного формування внутрішньої управлінської звітності.

Особливо перспективним напрямом є поєднання технологій ШІ з електронним документообігом через системи М.Е.Дос, Вчасно, СОТА та електронний кабінет платника податків. У такому випадку інтелектуальні алгоритми можуть автоматично перевіряти повноту документів, аналізувати податкові ризики, контролювати строки подання звітності та формувати рекомендації щодо усунення виявлених помилок. Це дозволяє суттєво скоротити витрати часу на виконання рутинних операцій та підвищити достовірність облікової інформації.

З метою систематизації напрямів використання технологій ШІ в сучасних облікових системах доцільно виокремити основні етапи облікового процесу, на яких

інтелектуальні алгоритми здатні забезпечити автоматизацію рутинних операцій, підвищення якості облікової інформації та ефективності управлінських рішень. Інтеграція технологій штучного інтелекту з поширеними в Україні програмними продуктами автоматизації обліку створює передумови для формування цифрової моделі бухгалтерського обліку, орієнтованої на оперативність, аналітичність та мінімізацію людського фактора (рис. 1).

На рисунку 1 представлено концептуальну модель інтеграції технологій штучного інтелекту в сучасні бухгалтерські програми, що використовуються українськими підприємствами. Визначено ключові напрями застосування ШІ на етапах роботи з первинними документами, обліку господарських операцій, банківських операцій, закриття звітного періоду, формування фінансової звітності та підтримки управлінських рішень.

Отже, технології ШІ поступово трансформуються з інструменту автоматизації окремих операцій у стратегічний елемент цифрової екосистеми бухгалтерського обліку, що забезпечує підвищення якості інформаційного забезпечення управління підприємством та ефективності прийняття управлінських рішень. Водночас ефективне впровадження технологій ШІ потребує вирішення питань нормативно-правового регулювання, кібербезпеки, захисту даних та розвитку цифрових компетентностей бухгалтерів. Подальший розвиток і використання ШІ у вітчизняних облікових системах сприятимуть підвищенню ефективності управління підприємствами, конкурентоспроможності бізнесу та формуванню сучасної цифрової моделі бухгалтерського обліку.

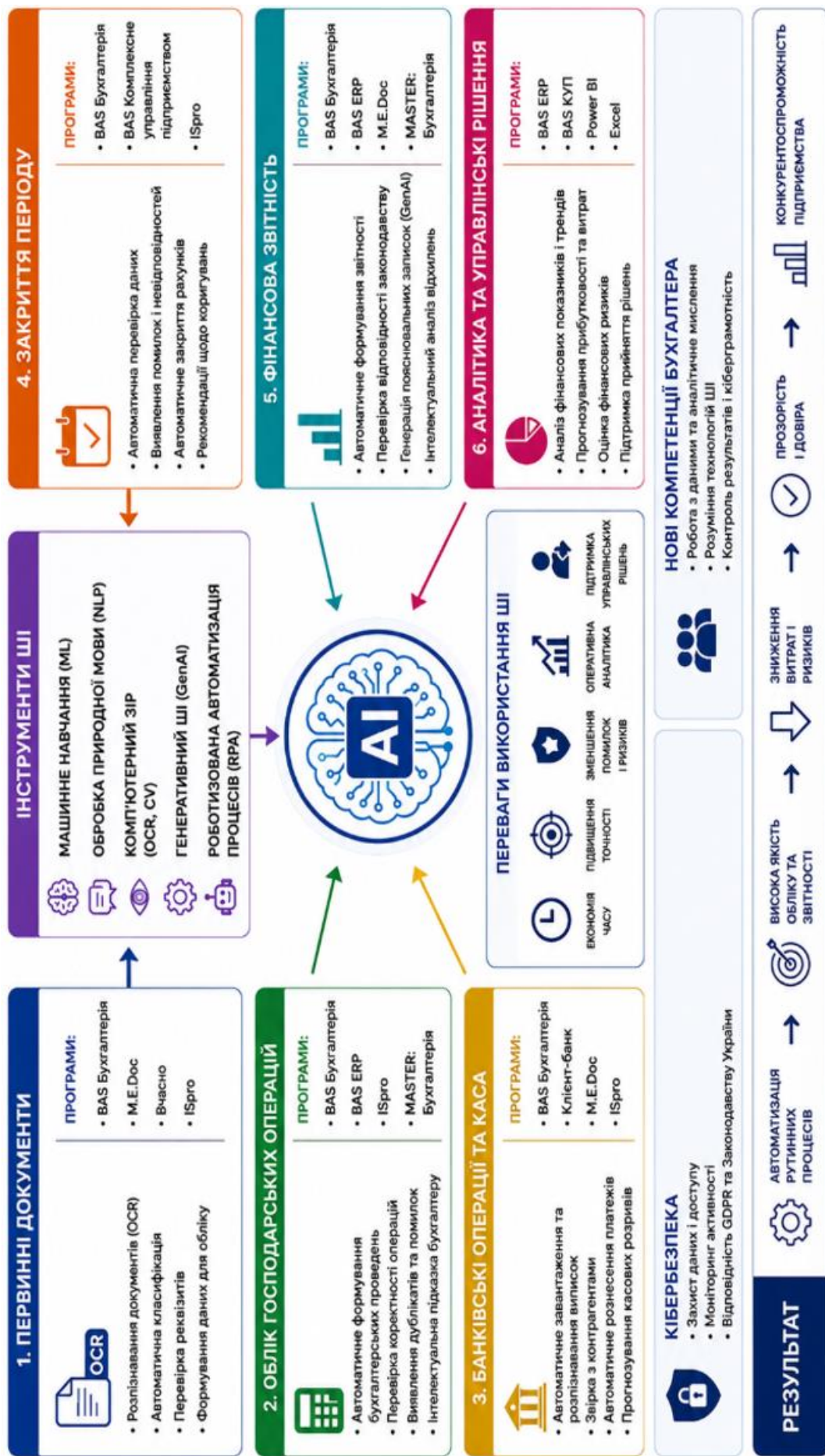

Рис. 1. Концептуальна модель інтеграції штучного інтелекту в сучасні бухгалтерські програми України на етапах облікового процесу

Джерело: розроблено автором із використанням інструментів ШІ

Список використаних джерел

1. Johri A. Impact of artificial intelligence on the performance and quality of accounting information systems and accuracy of financial data reporting. *Accounting Forum*. 2025. Vol. 49, No. 5. P. 1096–1120. <https://doi.org/10.1080/01559982.2025.2451004>
2. Alruwaili T. F., Mgamal M. H. The impact of artificial intelligence on accounting practices. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2025. Vol. 12. Article 1048. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-05004-6>.
3. Alhazmi A. H. J. The Impact of Artificial Intelligence Adoption on the Quality of Financial Reporting. *International Journal of Financial Studies*. 2025. Vol. 13, No. 1. Article 21. <https://doi.org/10.3390/ijfs13010021>
4. Alrfai M. M., Alqudah H., Lutfi A., Al-Kofahi M., Alrawad M., Almaiah M. A. The Influence of Artificial Intelligence on the Accounting Information Systems Efficiency: Moderating Effect of Cyber Security. *Cogent Social Sciences*. 2023. Vol. 9, No. 2. <https://doi.org/10.1080/23311886.2023.2243719>
5. Yan X., Ji L. Research on the Role of Artificial Intelligence Technology in the Construction of Accounting Information Systems. *2024 International Conference on Information Technology, Communication Ecosystem and Management (ITCEM)*. Bangkok, Thailand, 2024. P. 203–209. <https://doi.org/10.1109/ITCEM65710.2024.00045>.
6. Орлов І. В. Вплив штучного інтелекту на організацію бухгалтерського обліку та оподаткування підприємства. *Облік і оподаткування*. 2025. № 2. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14768343>
7. Шубенко Є. Використання штучного інтелекту для автоматизації фінансових процесів та розвитку облікових технологій. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 4(40). [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-4\(40\)-150-160](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-4(40)-150-160)